

Teatre, música i llibres a les Nits dels Octubre

A la llum de la lluna de València

En uns Premis Octubre renovats i renovadors, les nits culturals han lluït tot el seu esplendor sota la llum de la lluna, al claustre de la Universitat vella de València.

XXI
PREMIS OCTUBRE
XXI

Enguany s'estrenaven les nits dels Octubre. Eren un dels signes de l'ànim renovador de la XXI edició dels Premis Octubre.

Que els debats, les ponències, les idees poguessin compartir escenari amb la música, el teatre, els llibres era un objectiu. L'èxit de públic, l'efervescència de l'ambient, confirmen que ha estat un encert. Més de 4.000 persones van desfilar de dimecres a divendres pel claustre de la Universitat vella.

D'una banda s'aconseguia que els intel·lectuals d'arreu tinguessin un punt de trobada on anar més enllà de la discussió més acadèmica; de l'altra, que la ciutat de València també poguera gaudir de tot el degoteig cultural acumulat en una setmana intensa.

Precisament, en el marc de les nits és on més es va apreciar la satisfacció per la re-

novació d'aquest esdeveniment cultural. Introduir aquest element nocturn justament a València, la ciutat on és més fàcil passar de la nit al dia sense que ni tan sols te n'adones, era introduir un moviment sinèrgic d'alta magnitud. El Lisboa, el Cafè Madrid, el Cafè París, el Negrito, tot el barri del Carme sencer era la prolongació inevitable per passar a tota mena de concrecions, des de la més evident, donar a conèixer València als forasters, a les més atzaroses, perdre's en la nit.

Tot començava bastant tard. Després de sopar. Amb el temps suficient per descansar i agafar energies. A tres quarts d'onze. Un ritual rigorós: primer la presentació de llibres editats per 3i4, després l'espectacle.

LA NIT DE LUCRÈCIA

La primera nit, va ser una nit Borja. El primer llibre presentat, *Lucrècia Borja*, de l'escriptora italiana Maria Bellonci, introduït per Carlo Ferrucci, va ser un bon aperitiu. Un llibre que abans de sortir al carrer

ja ha despertat expectatives avalades per l'èxit que ha tingut a Itàlia i que, sobretot, ja té l'adjectiu d'apassionant.

Després, Manuel Vicent va presentar un altre llibre esperat, *Alfaro*, de Vicent Jarque.

Però la nit era de Lucrècia i per a Lucrècia. Els focus es van apagar i de la foscor va sortir Alexandre VI, interpretat per Paco Balcells, Lucrècia Borja -Ester Alabor- i Cèsar Borja -encarnat per Xema Cardana-. S'estrenava l'obra teatral *Lucrècia Borja, un adéu provisional*, de Joan F. Mira i dirigida per Maurici Farré.

Un dels pocs mites femenins de la història entrava per la porta gran de la creació. Els actors, els directors i l'autor foren fortament aplaudits.

Maurici Farré estava content mentre comentava: "El més fascinant de la Lucrècia, d'entrada, és el seu nom. És un símptoma de modernitat enorme. A la seva època va donar signes de modernitat impressionant, fins al punt de plantejar-se l'exili i convertir aquest en un allibera-

Lucrècia Borja, un adéu provisional, escrita per Joan Francesc Mira i dirigida per Maurici Farré, va ser la primera representació teatral dins les Nits dels Octubre.

Maria del Mar Bonet, en la *Nit de les Balears*.

RAFA GIL

ment. Sense trencar les estructures va fer el que ella creia que havia de fer". Per Maurici Farré, incloure aquesta representació teatral en el marc dels Octubre ha estat un encert: "S'ha de celebrar que uns premis literaris proposin fer produccions pròpies de teatre amb textos d'aquí, parlant de mites també d'aquí i treballats per gent d'aquí perquè durant molts anys el món literari havia abandonat el teatre".

Per arrodonir la nit, el grup vocal de cambra Luys Milan, dirigit per Lambert Climent, va interpretar peces del Cançoner del Duc de Calàbria, composició poèticomusical que procedeix de la cort valenciana d'aquest duc.

VILLALONGA I MARIA DEL MAR BONET

Les Balears van ser les protagonistes de la segona nit, que va començar de la mà de l'escriptor i crític, Jaume Pomar, amb la presentació del Llibre *La Bruixa i l'Infant Orat*, de Llorenç Villalonga, i que ha estat prologat pel mateix Jaume Pomar i té un epíleg de Pere Gimferrer.

El segon llibre va ser presentat per l'escriptor Salvador Jàfer. L'obra en qüestió: *Les Ternes*, de Kostas Takhtsis. Nascut a Salònica, Takhtsis és el màxim exponent de la generació d'escriptors que formen l'última gran fornada de les lletres gregues. Els seus llibres reflecteixen fonamentalment el món de la seva infantesa i adolescència. Un món de misèries, guerra civil i brutalitats. *Les Ternes* formen, així, un recull de relats breus que responen a aquestes característiques, on l'ull del narrador/xiquet guia el lector. Takhtsis va morir a Atenes l'any 1988 i, ara, l'Editorial 3i4 l'ha ressuscitat per a tots nosaltres.

Més tard, Villalonga va tornar a l'escenari a través de la representació teatral de la peça *Economia en 1940*. En aquesta obra, la imposició de la burocràcia estatal als béns d'una vella baronessa provoca un conflicte gairebé irresoluble.

Aquesta representació va estar produïda per Turmeda Teatre i dirigida per Pere Noguera, amb Joan Arrom com a ajudant de direcció, i Catalina Valls i Maria Reus encarnant els personatges de la baronessa i la criada.

la nit "illenca" va arribar al punt àlgid i més esperat amb l'actuació musical de la cantant mallorquina Maria del Mar Bonet, considerada la veu més important i emblemàtica de la cançó tradicional de les Illes Balears.

Acompanyada de Feliu Gasull a la gui-

que van a la recerca els uns dels altres. El seguit de seqüències que conformen l'obra va teixint una atmosfera on la provocació, l'humor i els embolics caracteritzen els personatges i donen unitat a la peça.

El segon llibre, presentat per Maurici Farré, va ser *Teatre*, de Heiner Müller. Un autor compromès amb la realitat del seu país que critica amb arguments marxistes els sistemes polítics de les dues Alemanyes. Ell mateix es defineix com un autor "amb un peu a cada món".

Mein Kampf, de George Tabori, va ser el tercer llibre, presentat per Ramon Pla. El treball rigorós d'aquest autor, tant en el camp dels clàssics com dels contemporanis, el van convertir ben aviat en un dels dramaturgs més creatius i a la vegada més polèmics de centreuropa.

L'actor Pep Cortés va ser l'encarregat de donar vida teatral al text de Tabori, un al·legat contra el nazisme i la persecució dels jueus. L'homenatge a Joan Lluís Vives va arrodonir-se a través de la representació teatral d'aquest text, i va ampliar-se i estendre's així a la comunitat sefardita en el 500 aniversari de la seva expulsió.

Els actes que van tancar les Nits dels Octubre van ser, d'una banda, la representació de *Prometeu*, un concert de Heiner Goebbels a partir d'un text de Heiner Müller -amb David Moss, a la veu i la percussió, i Heiner Goebbels al piano i els teclats-.

I, finalment, Lúcia Pujol va cantar les *Cançons del Ghetto*, l'expressió més popular de la cultura jiddix. Unes cançons que avui són un patrimoni de la humanitat.

Després, la lluna de València es va amagar.

Maite Ferrando

Manuel Vicent va presentar el llibre *Alfaro* de Vicent Jarque.

RAFA GIL

tarra, Santa Salas a la percussió i Xavier Mas a la guitarra de dotze cordes, la bándúria i l'arxi-llaüt, la cantant, que formà part dels Setze Jutges i va ser una de les veus més populars de la Nova Cançó, va deleitar els seguidors amb temes tan emblemàtics i corejats com "Sa balanguera" i "El pi de Formentor".

L'ÚLTIMA NIT

Amb el Claustre de la Universitat Vella de València de gom a gom, les Nits dels Octubre van arribar a la darrera convocatòria amb la presentació del llibre *Minim.Mal Show*, de Sergi Belbel i Miquel Górriz, a càrrec de Rodolf Sirera. Aquest llibre il·lustra les peripècies de cinc personatges (dues dones i tres homes)

Economia en 1940, de Llorenç Villalonga.

RAFA GIL